

Textílmennt 3. bekkur 2023-24

Kennarar: Ásta Vilhjálmsdóttir

| 3

Lýsing

Í allri vinnu í textílmennt er lögð áhersla á eigin sköpun, persónulegt handbragð og sjálfstæð vinnubrögð. Áhersla á að nemendur hugsi verkefnið frá upphafi til enda; hönnun og úrlausn. Nemendur kynnast kynnst efni og verkfærum og fræðast um textíl í daglegu lífi, fyrr og nú.

Kynning á námsgreininni og kennsluaðferðir

Textílnám byggist á þekkingu á eðli efna og vinnuferla og ríkri hefð nýtingar og endurnýtingar.

Vart er hægt að hugsa sér daglegt líf án textíl- og vefnaðarvara. Heimili okkar og umhverfi er fullt af allskonar hlutum gerðum úr textíl, s.s. fatnaðurinn sem við klæðumst, handklæði, rúmföt, púðar, teppi, dúkar, gluggatjöld, listmunir og ótalmargt fleira. Í nútímasamfélagi verður æ brýnna að koma í veg fyrir mengun og sóun efna með endurnýtingu og endurvinnslu efnislegra gæða. Slíkum markmiðum verður ekki náð nema almenningur hafi þekkingu á efnunum og eiginleikum þeirra og búi yfir færni sem þarf til að hagnýta sér þessa eiginleika.

Nú, á tímum neysluhyggju þegar flest allt er keypt tilbúið, miklu er hent og minna handverk gert á heimilum, er hlutverk textílmennar mikilvægt. Að læra vinnubrögð sem nýtast til að minnka neysluna og gera hlutina frekar sjálf; bæta, laga, nýta, breyta og endurskapa. Að þjálf huga og hönd, að finna ánægjuna með eigin sköpun og valdeflinguna sem fylgir því að búa eitthvað sjálfur til sem skiptir máli. Að öðlast skilning á því að það þarf ekki alltaf að vera að flýta sér og að góðir hlutir taka tíma. Að upplifa flæðið og rónna sem felst í því að vinna með höndunum, nokkuð sem getur verið erfitt að upplifa í miklu áreiti neyslusamfélagsins.

Textílmennt er ríkur þáttur í íslenskri menningu. Íslenskur útsaumur, tóvinna, þrjón og vefnaður er meðal gersama íslenskrar listasögu, arfleifð sem þjóðin þarf að þekkja og meta sem vegað til framtíðar.

Textílmennt er einnig ríkur þáttur í félagslegum veruleika þjóðarinnar. Með hannyrðum skapar fólk sér persónulegan stíl, setur svip á heimili sitt og nánasta umhverfi, gleður sig og sína nánustu með því að skapa hluti sem hafa persónulegt gildi. Með hannyrðum hefur þjóðin átt og mun eiga möguleika á að búa í haginn með því að búa til og gera við hluti til daglegra nota. Á tímum breytinga á þjóðlífi og efnahagsástandi er verkkunnátta á sviði hannyrða samfélagsleg auðlind og trygging ákveðinna lífsgæða fyrir einstaklinginn.

Námsáætlun

Í allri vinnu er lögð áhersla á eigin sköpun og persónulegt handbragð. Nemendur þjálfast í vinnubrögðum, s.s. að saníða efni, þræða nál, sauma einföld spor, sauma í saumavél, o.fl. Áhersla lögð á nýtni og endurnýtingu. Nemendur kynnast verkfærum og fræðast um textíl í daglegu lífi, fyrr og nú.

Í upphafi hverrar lotu og samhliða vinnunni fá nemendur fræðslu um áhrif textíldnaðarins og mikillar textílneslu á loftslagsbreytingar og taka þátt í samræðum um þau mál. Rætt er um þessi mál í samræmi við aldur og þroska hvers nemendahóps.

Viðfangsefni	Verkefni	Nemandi getur:
Upphaf	Umræður og upprifjun: hvað er textíll? hvernig verður hann til og hvernig notum við hann í daglegu lífi. Íslenskur textíll.	<ul style="list-style-type: none">sagt frá íslensku hráefnitekið þátt í umræðum og tjáð sig um mikilvæg málgert grein fyrir mismunandi tegundum handverks og notað nokkur hugtök sem tengjast

		greininni,
Útsaumur og vélsaumur	Verkefnapoki: Poki til að geyma verkefni í, skreyttur útsaumi eftir eigin teikningu. Saumaður saman í saumavél með zik-zak og beinsaumi. Snúra vafin og þrædd í. Nemendur þjálfast í að sníða efni, klippa, vinna með þráð, sauma einföld spor og nota saumavél.	<ul style="list-style-type: none"> • notað einfaldar aðferðir greinarinnar og beitt viðeigandi áhöldum, • unnið eftir einföldum leiðbeiningum. • skreytt textílvinnu á einfaldan hátt
Vélsaumur	Brúða: Nemendur teikna brúðu af eigin vali í fullri stærð. Þeir leggja teikninguna á efni, títuþrjóna hana fasta og sauma í útlínur teikningarinnar. Klippa síðan út, taka pappírinn af, snúa við, fylla og gera andlit og hár. Val að gera síðan fatnað á brúðuna.	<ul style="list-style-type: none"> • notað einfaldar aðferðir greinarinnar og beitt viðeigandi áhöldum, • unnið úr nokkrum gerðum textílefna, • unnið eftir einföldum leiðbeiningum. • tjáð hugmyndir sínar með einfaldri skissu, • skreytt textílvinnu á einfaldan hátt,
Endurnýting/saumur	Rúm fyrir brúðu: Nemendur koma með (skó)kassa sem passar sem rúm fyrir brúðuna. Þeir nota efnisbúta til að skreyta rúmið og til að gera sængurfarnað.	<ul style="list-style-type: none"> • Notað ný og endurunnin efni í textílvinnu. • notað einfaldar aðferðir greinarinnar og beitt viðeigandi áhöldum

Kennt er í lotum 2svar í viku u.þ.b. 8 vikur í senn.

Fjöldi verkefna fer bæði eftir nemendahópum og einstaklingum.

Grunnþættir menntunar

Kennarinn leggur inn verkefni, sýnir aðferðir og vinnubrögð og aðstoðar nemendur þegar þess er þörf. Rík áhersla er á að nemendur þjálfist í því að verða sjálfbjarga; vinni sjálfstætt, geri tilraunir og prófi sig áfram bæði í sköpun og aðferðum.

- umræður/tjáning
- verkleg kennsla
- sýnikennsla
- skapandi viðfangsefni

Námsmat

Samskipti nemenda og kennara eiga að einkennast af virðingu og tillitssemi. Nemendur bera ábyrgð á framkomu sinni og hegðun í skólanum. Af hálfu nemenda felst það meðal annars í því að mæta stundvíslega í tíma, hafa slökkt á farsímum og virða tíma kennara.

Nauðsynlegt er að nemendur fylgist vel með innlögnum og sýnikennslu. Eftir það reyna þeir að vinna sjálfstætt, hjálpast að eða bíða þolinmóðir eftir aðstoð kennara.

Nemendur vinna einstaklingsbundið og skila verkefnum þegar þeim er lokið.

Hlutverk nemenda er að vinna eftir fyrirmælum, reyna að vinna sjálfstætt og hjálpast að. Við lærum líka af því að leiðbeina og hjálpa hvort öðru. Nemendur bera ábyrgð á eigin verkefnum og vinnubrögðum.

Hlutverk kennara er að leiða nemandann þannig að hann verði sjálfstæður í verki, öðlast færni í að leysa vandamál, þjálfri eigið fagurskyn og skynhreyfifærni. Hann skal vera vel undirbúinn og reyna að miðla þekkingu og kunnáttu til nemenda eftir bestu getu, leita nýrra leiða, afla sér nýrra þekkingar og reyna að læra og gera betur. Hann skal leggja áherslu á góða umgengni, jákvæð samskipti, sáttfýsi, umburðarlyndi og kurteisi.

Hlutverk og vinnulag nemandans

Nemendur eru metnir samkvæmt hæfniviðmiðum námskrár og fá lokamat í hæfnitáknum.

VIÐMIÐ ÚR NÁMSKRÁ

Sel - Textílmennt 3. bekkur

- Hæfni á námssviði

Sel - Textílmennt 3. bekkur - Handverk, aðferðir og tækni

- Unnið eftir einföldu ferli frá hugmynd til afurðar.

Sel - Textílmennt 3. bekkur - Sköpun, hönnun og útfærsla

- Tjáð hugmyndir sínar með einfaldri skissu.
- Skreytt textílvinnu á einfaldan hátt.
- Notað ný og endurunnin efni í textílvinnu.

Sel - Textílmennt 3. bekkur - Sjálfstæði og

samvinna

- Unnið eftir fyrirmælum og borið ábyrgð á eigin verkefnum og vinnubrögðum þegar við á.
- Tekið tillit til annarra og hlustað á meðan aðrir tala.